

15 ספטמבר 2011

לכבוד
פרופ' אמריטוס הגב' רות בן ישראל
באמצעות דוא"ל

הנדון: קידום מעמד ממוני הבטיחות במדינת ישראל

א.נ.

ברישא, אודה מראש על קריאת פנייה נרגשת זו, ראשונה מסוגה, להציג בפניך את ארגון הממונים על הבטיחות בישראל מתוך תקווה וכוונה שתוכלי לסייע לנו ולכוון אותנו בדרכך המקצועית. וזאת, לאחר שקראתי אודות קורות חיך ומשנתך המדעית אשר מושתתת על יסוד תפיסת עולם חברתית ועל המודעות שפיתחת לגבי הצורך בהבטחת כבודו החברתי של העובד כאדם.

בתאריך 21.6.2011 נבחרה הנהלה חדשה לארגון הממונים על הבטיחות בישראל ואני לעומד בראשה. חזון הנהלת הארגון הוא: **"יצירת אקלים בטיחות "ארגוני" וסביבת עבודה "בטוחה"², תוך טיפוח מקצועיות³, שמירה על זכויות⁴ ושיפור מתמיד של מעמד⁵ הממונה על הבטיחות במדינת ישראל"**

כידוע לך, ארגון הממונים על הבטיחות והגיהות בישראל, הינו גוף סטטורי שהוקם מתוקף החוק ומהווה את הארגון הגדול ביותר והמייצג של ממוני הבטיחות במדינת ישראל וכזה, בהתנדבות מלאה, תחת קורת גג אחת אנו מאגדים את הממונים על הבטיחות, אנשי העשייה בשטח, העוסקים במסגרת מקצועית זו באופן יומיומי, מתמודדים בחירוף נפש ובהקרבה עצמית למניעת תאונות בעבודה, להטמעה והנחלה של תרבות בטיחות ארגונית, התמודדות בלתי פוסקת עם תביעות אישיות מגופים שונים לרבות (לצערי היום) גוף ממשלתי (המוסד לביטוח לאומי), חיזוק מעמדו של הממונה על הבטיחות בארגון ומרכזיותו בארגון ודרישות חקיקה ותקנות שקיומם והתקיימותם אינה משאת נפשם של המעסיקים במדינת ישראל.

ממוני הבטיחות במדינת ישראל אינם זוכים למעמד מקצועי הולם ולהכרה על עשייתם, מעמדו החוקי, תפקידו וסמכויותיו של הממונה על הבטיחות מעוגנות בתקנות ארגון הפיקוח על העבודה (ממונים על הבטיחות), התשנ"ו - 1996). **זאת ועוד**, מכילה התקנה חובת מינוי ממונה בטיחות במפעלים שמועסקים בהם 50 עובדים ויותר ובאתרי בנייה בהם מועסקים 100 עובדים או יותר. למיטב ידיעתי לא קיים במדינת ישראל תפקיד שמעוגן חוקית בצורה נרחבת (על כל השלכותיו) כמו ממונה בטיחות.

כיום, ממונים על בטיחות עוסקים בתחומי הבטיחות במגוון רחב של ענפי המשק; בין היתר בתעשייה, בתחומי הכימיה, במשקי החקלאות ובענף הבניה. הממונים מועסקים הן עובדים שכירים והן כעצמאיים. הסטטיסטיקות מוכיחות מעל לכל ספק שבמקום בו מועסק ממונה על בטיחות, כמות התאונות וחומרת הפגיעה בינן קטנות.

ממוני הבטיחות מונים במדינת ישראל כ- 2800 ממוני בטיחות, והיד נטויה – בכל שנה מסיימים ומוכשרים בממוצע כ- 100 ממונים על בטיחות חדשים שנקלטים במעגל העבודה.

הבעיות איתן אנו מתמודדים ברמה היומיומית :

1. **ביטוח אחריות מקצועית לממונה בטיחות** – עקב ריבוי התביעות כנגד ממוני בטיחות, חברות הביטוח במדינת ישראל מסרבות לבטח ממוני בטיחות שכנגדם הוגשה תביעה בעבר ו/או אשר מועסקים בענף הבנייה. הנושא הועלה בעבר בעזרת סגנית שר התמ"ת לשעבר חברת הכנסת אורית נוקד למול חברת "עניבל" ונציג האוצר ונשאר שם ללא מענה.
2. **הכרה בממונה הבטיחות כמקצוע רישמי** – ממונה הבטיחות אינו מוכר כמקצוע רשמי על אף היותו מוזכר ומתוקן בחוק ארגון הפיקוח על העבודה ועל אף שמתקיימים לגביו קריטריונים לקבלה ללימודים, לתוכנית לימוד סדורה ולהסמכה וכן לשמירה על כשירות מקצועית מדי שנה.
3. **תביעת שיבוב 328 של המוסד לביטוח לאומי כנגד ממונה בטיחות** – בחודש אוקטובר 2010 הוגשה תביעה נזיקית נגד ממונה בטיחות בעקבות תאונה שאירעה בשנת 2003. הוגשו כבר בעבר תביעות כספיות כנגד ממונים, אך זו שונה מקודמותיה ופותרת איום נוסף, בלתי מוכר עד כה כנגד ממוני הבטיחות, לראשונה במדינת ישראל מוגשת תביעה כנגד ממונה בטיחות על ידי המוסד לביטוח לאומי. בתביעה זו, הפעיל המוסד לביטוח לאומי סמכות חוקית המוקנית לו בחוק הביטוח הלאומי (תביעת שיבוב לפי סעיף 328 לחוק הביטוח הלאומי). תביעה מסוג זה הופכת את ממונה הבטיחות למבטח של הביטוח הלאומי, תוך הפלייתו לרעה בהשוואה לבעלי תפקידים אחרים אשר אחראים לתאונה. תביעה מסוג זה הינה להערכת תביעת ניסיון (פיילוט) שעל סמך הצלחתה תקבע נטיית הביטוח הלאומי להרבות בתביעות מסוג זה, ועלינו לפעול בדרכים שונות ומגוונות בכדי למנוע שיטפון של תביעות מסוג זה שכן הביטוח לאומי אינו מפנים שהוא כורת את הענף של שעליו הוא נשען.
4. **הוועדה הציבורית לקידום הבטיחות בעבודה והבריאות התעסוקתית** – לפני מס' חודשים, הוקמה ע"י שר התמ"ת הוועדה הציבורית לקידום הבטיחות בעבודה והבריאות התעסוקתית בישראל אשר בראשה עומד האלוף במיל. אודי אדם. מטרת הוועדה בין היתר הינה קביעה ויישום של מדיניות ותפיסה של נושא הבטיחות. לוועדה זו מונו 17 חברים, ביניהם מפקח עבודה ראשי במשרד התמ"ת, ארגון הממונים על הבטיחות לא "זכה" ליצוג בוועדה זו על אף פניותנו הרבות ומחאתנו בנושא.

ניסיונך עם המערכות הציבוריות בכלל ומערכת המשפט בפרט לא יסולו בפז. אין לי צל של ספק שהצלחתי לעורר אצלך שאלות ותהיות רבות ואף אפילו לא הכרת קודם את המושג "ממונה בטיחות" מנקודת מבטנו.

אני סמוך ובטוח, כי העלאת נושאים אלו לסדר היום בעזרתך ובהכוונתך יסייעו רבות בקידום מעמדם המקצועי של הממונים במדינת ישראל, המהווים נדבך חשוב ביישום דרישות חוקי הבטיחות במדינת ישראל, במניעת תאונות עבודה ומחלות מקצוע ובמזעור הנזק העלול להיגרם בגינן.

חברי הנהלת הארגון, נבחרו ע"י ממוני הבטיחות כגוף מייצג, עושים עבודתם נאמנה, בחריצות ובמסירות ובהתנדבות מלאה וללא כל גמול, מתוך תחושת שליחות, מתוך מוסריות, ואולי אף מתוך חרדה עצמית שלנו כממונים על בטיחות בעצמנו. הנהלת הארגון תשמח לארח אותך כאורחת כבוד, להעלות בפניך ולהביא לשולחן הדיונים נקודות מבט וראייה רחבה מתוך התמודדות יומיומית של ממוני הבטיחות במדינת ישראל מול דרישות החקיקה, התקנות, המעסיקים במשק וכיוצא באלה.

נשמח ונאמץ כל רעיון בהכוונתך, לקידום ושיפור מעמדו של הממונה על הבטיחות בישראל, אנו זקוקים ל"חברי כבוד" שיסייעו בידנו מתוך שליחות ואומץ לב ונעריך כל התייחסות מצידך.

בפרוס תשע"ב (תהא שנת עשייה בבטיחות), הבאה עלינו לטובה, בשמי ובשם הנהלת הארגון, אנו מאחלים לך ולבני משפחתך, שנה של הצלחה, בריאות ושמחה, שנה של התחזקות בכל המערכות, שנה של חוסן לעם ישראל, ובעיקר שנה בטוחה ללא תאונות.

ב ב ר כ ה ,

יהודה אבנר,
יו"ר ארגון הממונים על הבטיחות והגיהות בישראל